

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—. — Poštno-čkovni
račun 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon interurban 113.

Cena inseratov: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt strani
Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—,
1/16 str. Din 125.—, Mali oglasi
vsaka beseda Din 1.20.

+ stolni prošt dr. Martin Matek.

Bela žena je zamahnila s svojo koso po visokem cerkvenem dostojanstveniku lavantinske škofije ter je v ponedeljek, 23. junija ob pol 5. uri popoldne pokosila g. stolnega prošta dr. Martina Mateka. Mož, ki je padel kot njena žrtev, je bil vzgleden duhovnik, ki mu je ideja njegovega visokega poklica pronicala v globino njegove duše in ki je vse bogate darove svojega duha in srca posvečeval izvrševanju svojih stanovskih dolžnosti. Božja previdnost mu je v Gospodovem vinogradu odredila velevažna mesta. Kot profesor bogoslovja in kot podravnatelj in ravnatelj bogoslovja je izobraževal in vzgojeval mladino, pripravljajočo se za duhovski poklic. Na teh težavnih mestih je vedno skladno družil potrebno strogost z očetovsko ljubeznivostjo in dobrotljivostjo. Kjer je bilo treba, je grajal in kaznoval, ni pa imel navade, da bi stvari, ki so bile popravljene, pozneje očital. Popravljeno — pozabljeno: to je bilo njegovo geslo. Glavno znamenilo njegovega značaja je bila stroga pravičnost, ki se nikdar ni dala voditi od kakšnega čustva naklonjenosti ali mrzosti, marveč vedno le od stvarnih razlogov. Po svoji stroki pravnik, se je dal vselej in povsod voditi samo od vrhovnega načela pravičnosti: Vsakemu svojo! Tega načela se je strogo držal zlasti na svojem visokem mestu — prvem za škofom v škofiji — na mestu stolnega prošta, s katerim je bilo združeno dela in truda polno mesto ravnatelja škofijske pisarne. Več ko leto dni je po smrti rajnega knezoškofa dr. Napotnika — od 15. maja 1922 do 17. julija 1923 — sam upravljal lavantinsko škofijo.

Rajni dr. Matek pa se ni zadovoljil s tem, da bi izvrševal samo takšne posle, ki spadajo v ozki okvir stanovskih dolžnosti. On je krščanstvo pojmoval kot silo, ki jo je treba uveljaviti na širokem področju javnega življenja. In zato

je rad, vestno in požrtvovalno deloval tudi izven mej učne sobe, pisarne in cerkve. Po njegovem mišljenju je krščanstvo glavna sila, brez katere se socialno vprašanje rešiti ne da. Socialni nazori velikega papeža Leona XIII. so globoko vplivali na d ušo dr. Mateka — takrat bogoslovnega profesorja —, da je začel v Mariboru orati ledino na polju krščansko-socialnega gibanja med delavci. Ustanovil je katoliško delavsko društvo ter to društvo vodil skozi vse velike

težave in zapreke, ki so mu jih delali na eni strani socialni demokratje, na drugi pa nemški nacionalci. Ti dve stranki sta sicer druga druga nasprotovali, proti katoliški stranki pa sta nastopali roko v roki. V zgodovini krščanske stranke v Mariboru je ime + stolnega prošta dr. Mateka zapisano s častnimi pismenkami.

Iz istega social. osredja, ki je v njem rajni dr. Matek bil med glavnimi osebnostmi, je vzrastla Spodnještajerska ljudska posojilnica. Nič manj nasprotnikov ni imela, ko je stopila v življenje, kakor katoliško delavsko društvo, celo še več: poleg socialnih demokratov in nemških nacio-



nalistov so se proti njej postavili tudi tisti slovenski činitelji, ki so bili na liberalno-kapitalističnem stališču. Dr. Matek pa je v zvezi z isto mislečimi gospodi šel mirno preko vseh teh ovir na delo za gospodarsko osvoboditev in utrditev slovenskega delavca, obrtnika in kmeta. Od ustanovitve tega velevažnega slovenskega denarnega zavoda mesca marca 1908 pa do svoje smrti je ta zavod kot načelnik vodil ter privedel do tiste višine, ki je na njej danes. »Slovenski Gospodar« se ne bi oddolžil spomenu velikega rajnika, ako ne bi še posebno omenjal njegovega delovanja v tistem društvu, ki je dolga leta izdajalo glasilo slovenskega katoliškega ljudstva na Spodnjem Štajerskem: Kat. tiskov. društva.